

העם

סיפור ישראל

זהירות: אי תנופה לעסקן עובר-אורח!

סיפור ישראלי, מארס 1977: ליד הסופר-מארקס של כפר-שמריתו עמדת הרב שמואל הכהן-אבידור, רב הי מקום. הוא היה שקוע בהרהורים. ייתכן שחשב על סיפורו החשוב, לקראת שבת, שיצא זה-עתה לאור. ספר זה, שבו מקור בצות דרשותיו בטלוויזיה, מציג את הדת היהודית כאור שאינו ידוע בישראל, כדת הומאניסטית, פתוחה לעולם, שוחרת-שלום ושונאת-עוולות.

לפתע ראה מרחוק את חברת-הכנסת שולמית אלוני, בת המקום, המנהיגה של מפלגת ר"צ. אלוני עמלה קשה כדי לשמור בבחירות הקרובות את שרדי הישגה המפתיע בבחירות האחרונות. "אתה איתי?" צעקה אלוני מרחוק. המהנדס-אבידור סבר שזוהי הלצה מן הסוג המקובל, והוא השיב בצורה היתולית. הוא הניף את ידו בתנועה מבודחת, וצעק: "אני תמיד איתך!"

למחרת היום הופיעה בעיתונים הודעה סנסציונית: הרב שמואל הכהן-אבידור הצטרף לתנועת ר"צ. אחרי התעלול של הצגת כמה בוזאים כמנהיגי מפלגה זו, היה זה פעלול פירסומי שהבטיח כותרת נוספת.

לרב, שאינו חולם כלל להצטרף לתנועה זו, או לכל תנועה אחרת, לא נותר אלא להודיע לעיתונים שלא היו דברים מעולם. מוסרה-השכל: לא כדאי לגופף לשום אדם עד ל-18 במאי, 1977.

יחסים מרחביים

ציר רבין-קאדומי

ישראל השתדלה ליצור רוב קיצוני במועצה הלאומית הפלסטינית

יתכן כי תוצאות המועצה הלאומית הפלסטינית (הפרלמנט של אש"ף), שהתכנסו סה השבוע בקאאיר, תיקבענה על-ידי מי שלת ישראל דווקא.

הדבר נעשה על-ידי מעשה פשוט. על-פי החלטת צמרת אש"ף, היו כמה איר שים מן הגדה המערבית ומן הרצועה צרי כים להשתתף בצירים במועצה. רובם הי מכריע של אישים אלה שייכים לאגף הי מתון ביותר באש"ף. הם יודעים כי הפיי חרון היחיד שביא לפינוי השטחים המות זקים הוא הסדר-שלום עם ישראל. המגע היומימי שלהם עם המציאות הישראלית הפכה אותם לריאליסטים.

אילו רצתה ממשלת ישראל במיתון עמי דות אש"ף, הייתה מעניקה לאנשים אלה את החופש שהיא מעניקה לכל אדם בי גדה: לעבור את הגשרים ולהיפגש בעולם הערבי עם מי שהוא רוצה. אבל הממ שלה גיטה בקו הפוך. היא הודיעה כי כל מי שישתתף במועצה הלאומית, לא יורשה לשוב לביתו.

התוצאה: מאה קולות מתונים יצאו מן המניין בקאאיר.

הזמנה הדרתית. היתה זאת רק דוגמה אחת לשיתוף-הפעולה האוטומטי הקיים בין חזית-הסירוב הפלסטינית, בהנהגת ג'ירג' חבש, ובין ממשלת ישראל, בהני הגת יצחק רבין.

לשיתוף מטרם מפותפת למנוע בכל מחיר קבלת החלטות שביבאו למשאומתן ישראלי-פלסטיני ולהקמת מדינה פלסטינית לצד ישראל. חזית-הסירוב מתנגדת לכך מפני שהיא רוצה להמשיך במילתמה נגד ישראל. ממשלת ישראל מתנגדת לכך מפני שהיא שוללת מדינה פלסטינית.

הנהגת אש"ף, המרוכזת סביב יאסר עראי פאת, והמוכנה למשאומתן עם ישראל, עמדה השבוע בקאאיר מול התקפה קשה מצד חזית-הסירוב ומצד האופוזיציה הי פנימית. בהנהגת פארוק אל-קאדומי. בפי קאדומי, איש-אמונה של ברית-המועצות, יש טענה מוחצת נגד סיעת-הרוב. הרוצה שארצות-הברית תתווך בין ישראל ואש"ף:

אין שום סימן לכך שעמדה מתונה יותר של אש"ף תביא לשינוי העמדה הישרא-לית האנטי-פלסטינית הקיצונית.

כתוצאה מכך הצהיר קדומי הצהרה ל-פיה לא יסתפק אש"ף במדינה עצמאית משלו בין ישראל לירדן. לפני שובנו ניוזם שני שלבים, אמר קדומי. "שלב ראשון — חזרה לקווי 1967. שלב שני — חזרה לקווי 1948. אני מקווה שגם רבין יודע זאת."

אם היה ספק בכך, בא יצחק רבין עצי מו ונתן דווקא השבוע את התשובה החד-פעמית. הוא הצהיר, בחזרו מווינגטון, כי ישראל לא תנהל לעולם שום משאומתן עם אש"ף — גם אם אש"ף ישנה את אמנתו ומדיניותו.

כשם שהצהרותיו הקיצוניות של קאדומי מי נראות כאילו הוזמנו על-ידי ממשלת-ישראל, נראתה הצהרה זו של רבין כאי-לו הוזמנה על-ידי קאדומי.

אסונות

איך מת ראשד חוסיין?

הוא לא היה שיכור.

אם כן, איך נכד?

בדירה הנוערת?

הפרטים הראשונים על מותו של ראשד חוסיין, המשרור הערבי מכפר מוסמוס שבדרך למגידו, טענו שנשרף בדירתו שעלתה באש, בניוירוק. סיגריה בוערת הציתה את מיטתו. שבה יש באותה שעה. לפני שהספיק להימלט. מן הדירה, נחנק בעשן (העולם הזה 2058).

ידידיו הרבים של ראשד, שזכרו כי החמכר לפני כמה שנים לאלכוהול, הניחו שהיה שיכור בעת המיקרה, ושנרדם עם סיגריה בוערת בידו.

הא בודד וערירי. אולם בארבעים הימים שעברו מאז מותו של המשרור העדין, הגיעו ארצה מיכתבים מדידיו הניוירוקים. הם הפריכו את הסברה הי ראשונה, ותוך כדי כך הציבו כמה סימני שאלה מעל לגסיבות מותו.

ראשד, כך מסתבר, עשה מאמץ גדול כדי להשתחרר מן ההזדקקות לאלכוהול. הוא עבר קורס של גמילה בפלורידה, חזר

משורר חוסיין

"אני רוצה שהמישפחה תדע..."

לאיתנו. קשריו עם העולם, שהתרופפו בתקופת דיכאנו, חודשו. הוא עבר לדירה חדשה, קיבל עבודה מיקצועית ונחה בי מישרד אש"ף ליד האו"ם, זכה שוב בכבוד. דיפלומטים ביקרו בביתו, אשה בעלת מעמד רם התאהבה בו, והתכוננה להינשא לו.

כתבה אותה אשה לידיד ישראלי: "אני רוצה שהמישפחה תדע שראשד לא מת בודד, ערירי ובלתי-נאהב. היו לו ידידים שההבונה, ושביקרוהו מדייום."

על הגופה לא נמצאו שום סימני-הריחה. סיבת-המוות, כפי שנקבעה רישמית: חנק. כאשר יתכנסו בני-המישפחה וידידיו, בי שבת הקרובה, לטכסי-האוכרה המסורתי על

רבין ופרס דוחצים ידיים בנמלה-תעופה בן-גוריון חיוכים בפנים — סוכן בגב

בניתוק ובהרפיית התלות שיש לישראל בארצות-הברית.

הדברים הגיעו עד לידי כך שראשי הממשלה בפועל בהיעדרו של רבין, סגן ראשי-הממשלה יגאל אלון, נאלץ בישיבת הממשלה להורות "בפקודה" לכל השרים שלא להשמיע אף הצהרה המתייחסת לקשרי ישראל-ארה"ב עד לשובו של ראשי-הממשלה.

במצב זה התגלגלו העניינים במהירות עד למצב של מחזה אבסורדי. שוב אין כל נושא או עניין נבדקים לגופם על פי האינטרסים החיוניים של המדינה. הכל מוערך על פי קנה-המידה באיוו צורה הוא יכול לסייע לפרס או לרבין.

הדוגמא המוחשית ביותר לכך התמקדה בפרשה שולית: הצגת הבכורה של סרטו של מנחם גולן, מיבצע ונתן, בו מופיעים מיספר שרים, כמו שמעון פרס. גד יעקובי ויגאל אלון כשהם משחקים את עצמם על פי הוראות הבמאי.

בעת ביקורו בארצות-הברית חזה יצחק רבין בהקרנת הבכורה של הסרט בניו יורק. במסיבה פרטית אחרי הסרט הוא התבטא כאילו הופעתו של פרס בסרט היא בבחינת שערוריה. הוא לא החייה לרמת משחקו של שמעון פרס, אלא לטקסט שהוא משמיע. על פיו נאלץ, כביכול, לקומם את צה"ל נגד הממשלה כדי שזו תקבל החלטה לבצע את מיבצע אנטבה.

דברים אלה של רבין זכו לפירסום נרחב. היו אלה סוכני וינייטד-פרס בארצות-הברית שדאגו להבליטם ולנפחם. תגובת אנשי פרס לא איחרה לבוא: הם חזרו על השקר כאילו נאגס פרס על ידי מפיקי הסרט להופיע בו, רק אחרי שנודע לו כי רבין ואלון כבר צולמו. הם השמיעו את הטענה המגוחכת כאילו רבין עצמו הסכים להצטלם בלשכתו בכנסת — טענה שסופרך העבודה משני המתנות. תוך כדי הוויכוח המגוחך בין תומכי פרס ורבין, נשתכחה לגמרי הבעיה המהוי תית היחידה הקשורה בסרט: שהוא מהווה סרט-תעמולה בעל אפקט עצום לכל מנהיגי מפלגת העבודה משני המתנות.

יצאיה מהכללים. כתוצאה מחילופי ההאשמות יעסקו ודאי הצופים שיחזו כי סרט מיבצע ונתן במלאכת-ביבולוש כדי לבדוק מי מהשרים משחק בסרט ומי מהם צולם ללא ידיעתו.

עשיתי כבר הרבה הקרנות-יבכורה בי הוליווד, לונדון וערים גדולות אחרות בי עולם, אך ביקורת כזו, התלהבות כזו, יציאה מהכללים — לא זכיתי לראות.

(החשך בעמוד 26)